

de Kamer

FEBRUARI 2005

Europa

Turkije

Grondwet

VOORWOORD

Brussel, 10 februari 2005

Beste lezer,

Het magazine nummer 5 bestrijkt de periode van oktober 2004 tot januari 2005.

Tijdens die periode spitst en de werkzaamheden van de Kamer zich in hoofdzaak toe op de behandeling van de federale begroting, de bespreking van de beleidsnota's van de ministers en de goedkeuring van de programmawet. In het parlementaire jaar is de bespreking van de begroting en de programmawet een belangrijk moment. Het gaat immers over de belastingen die we moeten betalen. Daarom is het spijtig dat de besprekingen van opiniemakers niet altijd de nodige aandacht krijgen. Maar we moeten het ook toegeven: de besprekingen zijn soms zeer technisch.

Tijdens de bespreking van de programmawet hoorden we bij vele kamerleden gemor. Sommige leden vonden dat de regering in de programmawet te veel maatregelen opnam die weinig of niets te maken hadden met de uitvoering van de begroting. De Kamer besloot daarom, in overleg met de regering, voorstellen te doen om in de toekomst te verhinderen dat de programmawet als een wetgevingsmachine misbruikt wordt.

Naast de begroting en de programmawet liep het wetgevend werk van de Kamer gewoon verder. De redactie ging in op twee voorbeelden: het wetsvoorstel over de rechten van de gevangenen en het voorstel om slachtoffers te informeren over de vrijlating van de dader.

In verband met de wetgevende functie van de Kamer bekleeg de oppositie zich over het feit dat de regering te weinig het voortouw neemt. Toch zijn er nog heel wat initiatieven te nemen. En zoals een vice-premier het verklaarde, staat het de parlementsleden vrij om zelf initiatieven te nemen. Bovendien stel ik me de vraag of we steeds maar wetten moeten maken. Is er niet te veel reglementering en moet de Kamer zich ook niet toeleggen op de verbetering en zelfs afbouw van wetgeving?

Het controlerecht van de Kamer op het beleid van ministers illustreren we in dit magazine met twee mondelinge vragen gesteld in commissie, waarvan de redactie dacht dat de thema's jongeren kunnen boeien. Het is maar een greep uit de vele vragen die kamerleden aan ministers stellen. Van begin oktober tot eind december 2004 stelden de kamerleden 1052 mondelinge vragen. Van 10 januari tot 4 februari 2005 waren dat er meer dan 500. Dat is heel wat. De ministers klagen er soms over dat leden te veel vragen stellen. Maar het moet een onvervreemdbaar recht blijven van kamerleden om ministers en staatssecretarissen over hun beleid te ondervragen.

De bedoeling van het magazine is ook dat de lezer de interne werking van de Kamer beter begrijpt. Daarom namen we een artikel op over de politieke fracties, die de onontbeerlijke schakel zijn in het raderwerk van de parlementaire werking. De redactie wenste niet in te gaan op de werking van elke afzonderlijke fractie maar opteerde voor een meer algemene focus.

U zult ook merken dat we een geschiedenisrubriek openden. De bedoeling is enig historisch perspectief te bieden. In dit nummer gaat het over de schoolstrijd, een thema dat zeer lang de Belgische parlementaire geschiedenis tekende.

De lezersrubriek ontbreekt. We ontvingen geen reacties. Dat spijt ons. Zo goed kunnen we niet zijn. Worden we soms niet gelezen? Dat is weinig waarschijnlijk. We drukken «De Kamer.be» op 14.000 exemplaren en we krijgen van scholen toch heel wat nabestellingen. Dus aarzel niet uw mening of uw suggesties mee te delen aan de redactie.

Het aantal bladzijden van het magazine laat ons niet toe om in een nummer alle facetten van het parlementaire werk te belichten. Zo ben ik tijdens de behandelde periode op bezoek geweest bij de Libische leider Khadafi en bijna dagelijks heb ik politieke leiders en bedrijfsleiders op bezoek, want het is nodig dat het Parlement de vinger aan de maatschappelijke pols houdt. Het laatste belangrijke bezoek was dat van Bill Gates van Microsoft die zijn visie op de informatiemaatschappij gaf. Hij was vol lof over de initiatieven die België neemt met betrekking tot de e-identiteitskaart.

Ik kan mijn voorwoord niet beëindigen zonder in herinnering te brengen dat zestig jaar geleden het concentratiekamp van Auschwitz bevrijd werd. Tijdens de plenumvergadering van 27 januari herdachten de kamerleden die gebeurtenis. In mijn gelegenheidstoespraak onderstreepte ik dat het nazisme, jodenhaat, racisme en haat tegen alles wat vreemd is niet verdwenen met Hitlers ondergang. De etnische zuiveringen in Bosnië, de gebeurtenissen in Darfoer, maar ook de aanslagen in Madrid herinneren ons daaraan. Nu sommigen het bestaan van gaskamers en de uitroeiing van een miljoen joden, maar ook van zigeuners en politiek gevangenen betwifelen of zelfs ontkennen, moeten we meer dan ooit de herinnering aan de holocaust levendig houden.

Onze manier van leven steunt op verdraagzaamheid, menselijke waardigheid, gerechtigheid, het recht om anders te zijn. Jongeren en ouderen moeten waakzaam blijven opdat deze waarden in onze turbulente tijden overeind blijven.

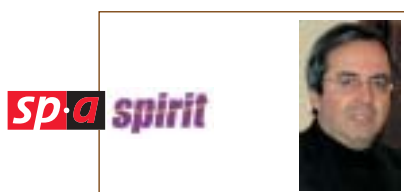

Herman De Croo
Voorzitter
van de Kamer van volksvertegenwoordigers

I N H O U D

	De politieke fracties in beeld	4
	Het 161 ^{ste} jaarboek van het Rekenhof	9
	Gevangenen krijgen rechten	10
	Slachtoffers moeten weten wanneer hun dader de gevangenis verlaat	12
	De beleidsnota van de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging	13
	De programmawet	16
	Vraag & antwoord	18
	De Europese Grondwet	20
	Wordt Turkije lid van de Europese Unie?	22
	Met de klas naar het Parlement	25
	Terugblik	26
	In de marge	28

De politieke fracties in beeld

De Kamer telt zeven erkende politieke fracties. In het midden van dit magazine hebben we het halfroond van de Kamer afgedrukt. Daarop ziet u welke plaatsen de fracties innemen en hoeveel leden ze tellen.

Als u de partijlogo's telt, zult u evenwel op elf uitkomen. Inderdaad, het kamerlid van N-VA en FN en de vier kamerleden van Ecolo behoren niet tot een erkende fractie. Het reglement van de Kamer stelt namelijk dat een fractie maar erkend wordt als ze ten minste vijf leden telt. Bovendien vormen de kamerleden van sp.a en Spirit samen één fractie sinds ze als kartel deelnamen aan de federale verkiezingen van mei 2003.

De fracties vormen een elementaire schakel in de werking van een parlement. Over het algemeen bepaalt de fractie als groep haar standpunt en haar stemgedrag.

Zoals we in het vorige nummer van dit magazine zegden, worden de politieke fracties in hun dagelijkse activiteiten ondersteund door parlementaire medewerkers. Elke fractie heeft een fractiesecretariaat, de meeste fracties hebben een persverantwoordelijke enz.

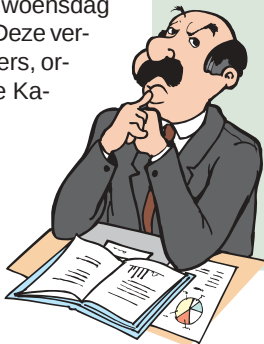
Wat doet een fractie zoal? Wie heeft er de touwtjes in handen? Hoe organiseert een fractie haar activiteiten? We zouden op deze vragen een theoretisch antwoord kunnen geven, maar dat zou niet echt een juist beeld opleveren. Elke fractie organiseert haar activiteiten zoals ze dat zelf wil. Daarom gingen we voor dit artikel bij een aantal fracties aankloppen. We vroegen aan een fractievoorzitter, een fractiesecretaris, een persverantwoordelijke en een parlementair medewerker zijn of haar functie aan u voor te stellen.

De fractievoorzitter

Aan het hoofd van elke fractie staat een voorzitter. De fractievoorzitters vergaderen elke woensdag onder leiding van de Kamervoorzitter. Deze vergadering, de Conferentie van voorzitters, organiseert de werkzaamheden van de Kamer.

De fractievoorzitter heeft een veelzijdige rol.

«De fractievoorzitter vertegenwoordigt zijn fractie. Hij treedt als woordvoerder op, zowel in het Parlement als daarbuiten. Hij verwoordt hoe zijn fractie tegenover een bepaald thema of wetsvoorstel staat. De fractievoorzitter zorgt ook voor de taakverdeling binnen de fractie en coördineert de activiteiten van de parlementsleden en de fractiemedewerkers. Hij spoort de medewerkers aan om na te denken over mogelijke initiatieven. De fractievoorzitter ziet er verder ook op toe dat de activiteiten in de commissies goed verlopen, hij is beschikbaar om tussenbeide te komen als er problemen zijn...»

Hoe zit dat met de partijdiscipline?

«Het is heel uitzonderlijk dat een belangrijk deel van de fractie zich niet kan vinden in een tekst van onze fractie of van de regering. Wat vaker voorkomt, is dat een parlementslid een heel duidelijke mening heeft over een bepaald onderwerp omdat er zich in zijn streek een bepaald probleem voordoet. Of omdat hij door zijn professionele achtergrond de zaken anders ziet. Dat parlementslid kan zich bij de stemming onthouden. Zo geeft hij aan om een of andere reden problemen te hebben met de tekst. Het is dan aan hem om uit te maken of hij zijn onthouding in de plenaire vergadering toelicht of niet.

Maar er zijn weinig problemen. De parlementsleden weten heel goed dat ze niet toevallig verkozen zijn. Ze zijn verkozen omdat ze lid zijn van een bepaalde partij. Ze zijn verkozen op basis van een programma. En als we in de meerderheid zitten, is dat omdat er een regeerakkoord is. Dat creëert een duidelijk kader.»

Hoe is de relatie tussen de fractie en de regering?

«We plegen regelmatig overleg met de ministers van onze partij. Zonodig kunnen we aan de alarmbel trekken. Als we met een bepaalde beslissing van de regering niet akkoord gaan, kunnen we dat aan onze ministers zeggen. Dat kan tot gevolg hebben dat ze op een beslissing terugkomen of opnieuw gaan onderhandelen met de andere ministers. Anderzijds heeft een fractievoorzitter van een partij in de oppositie wel meer vrijheid, omdat een oppositiepartij niet gebonden is. Een meerderheidspartij is gebonden door een regeerakkoord en dat moet gerespecteerd worden.»

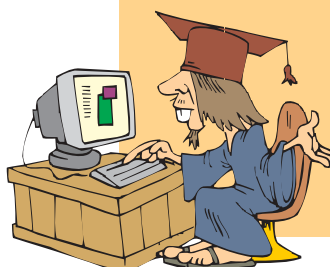
De fractiesecretaris

«De fractiesecretaris is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de opvolging van de werkzaamheden in de commissies en in de plenaire vergadering. In nauw overleg met de fractievoorzitter ga ik na welke initiatieven de fractieleden kunnen nemen: een wetsvoorstel indienen, een interpellatie houden, een vraag stellen in de plenaire vergadering of in een commissie. Ik maak hierover afspraken met de fractieleden en coördineer de initiatieven. Voor de inhoudelijke voorbereiding overleg ik met de fractiemedewerkers. Daarnaast organiseer ik de wettelijke fractievergadering. Op deze vergadering bespreken we de politieke actualiteit en de parlementaire agenda. We gaan ook na welke initiatieven de fractie moet nemen op lange termijn. En ten slotte ben ik ook verantwoordelijk voor het financieel en administratief beheer van de fractie.»

Een universitair medewerker

«Een universitair medewerker is gespecialiseerd in een bepaalde materie, in mijn geval is dat tewerkstelling en arbeid. We bereiden het parlementaire werk voor en ondersteunen de parlementsleden. We volgen de commissies op waarin onze dossiers behandeld worden, soms ook in andere assemblees, want het is belangrijk dat we een totaalbeeld hebben. Regelmatig bestuderen we wetsvoorstellen van andere partijen en stellen we wijzigingen voor.»

Hoe komt een wetsvoorstel tot stand?

«Aan de basis van een wetsvoorstel ligt meestal een probleem. Dat probleem komt een parlements lid ter ore, via zijn dienstbetoon of via andere contacten met de burger. Zo stelden we enige tijd geleden vast dat bij arbeidsongevallen samenwonenden nog altijd gediscrimineerd worden ten opzichte van gehuwden. Als de fractie oordeelt dat het probleem ernstig is, schakelt het parlements lid een universitair medewerker in om het te bestuderen. Eerst en vooral bestuderen we dan de bestaande wetgeving. Soms contacteren we externen, voor mijn domein zijn dat de werkgevers- en werknemersorganisaties,

eventueel vertegenwoordigers van de verzekeringssector,... Op basis van dat onderzoek en dat overleg stellen we een wetsvoorstel op, dat vervolgens wordt voorgelegd aan de voltallige fractie.

Hoe lang we werken aan een wetsvoorstel? Dat varieert. Soms kan het heel snel gaan.

Bijvoorbeeld als we een hiaat ontdekken in de wetgeving waarvoor de oplossing nogal voor de hand ligt. Maar soms kan het ook heel lang duren, bijvoorbeeld als je wetten wil maken om iets totaal nieuws te regelen. Dat was tien jaar geleden het geval toen we telewerk wettelijk wilden regelen. Er bestond daarrond nog

geen wetgeving. In zo'n geval begin je als medewerker de academische lectuur door te nemen en ben je misschien voor een paar jaar vertrokken.

Het gebeurt dat een wetsvoorstel niet goedgekeurd wordt in de Kamer, maar ook dan is het werk niet verloren. De tekst kan als inspiratiebron dienen voor de regering. Of het gebeurt dat de regering het idee opneemt in een wetsontwerp of regelt via de programmawet.

Maar we doen ook nog andere dingen. We stellen bijvoorbeeld ook vragen aan de ministers op. We bespreken dan of die vraag het best schriftelijk of mondeling wordt gesteld. Nadien bekijken we, wat we gaan doen met het antwoord. Maken we op basis van het antwoord een wetsvoorstel? Of dienen we een resolutie in, waarmee we aan de regering vragen om iets aan het probleem te doen...»

Fractievergadering VLD

Taakverdeling

«Een parlements lid is een aanspreekpunt voor de kiezer. Hij moet in grote lijnen weten te antwoorden op alle actuele politieke vragen van het publiek. Maar dat is niet voldoende. Voor het werk in de commissies is gespecialiseerde kennis nodig. Natuurlijk kan een parlements lid niet in alles gespecialiseerd zijn. Daarom maken de fracties na de verkiezingen een taakverdeling op. Er wordt gekeken wie waarin gespecialiseerd is. Wie bijvoorbeeld in de vorige legislatuur mobiliteit volgde, heeft er alle belang bij zijn of haar kennis over dat terrein verder te laten renderen. Bij nieuwe fractieleden gaan we na wat hun interesses zijn en welke deskundigheid zij in huis hebben. Door deze specialisatie kunnen de parlementsleden zich intensief toeleggen op hun vakgebied en goede contacten onderhouden met de organisaties die in hun domein actief zijn. Tenslotte is het belangrijk dat de media een bepaald item met één 'gezicht' kunnen verbinden. Maar het loopt niet altijd zo gemakkelijk. Er zijn populaire thema's, thema's die mediageniek zijn. Het spreekt voor zich dat veel fractieleden kandidaat zijn om deze thema's op te volgen.

De fractieleider probeert dan een oplossing te vinden, waarbij alle fractieleden aan hun trekken komen. Soms gebeurt het ook dat nieuwkomers in commissies terechtkomen waarmee ze totaal geen voeling hebben. Het is dan aan de fractieleider om, samen met het fractie-secretariaat en de medewerkers van de studiedienst, hen te helpen de nodige expertise op te bouwen.»

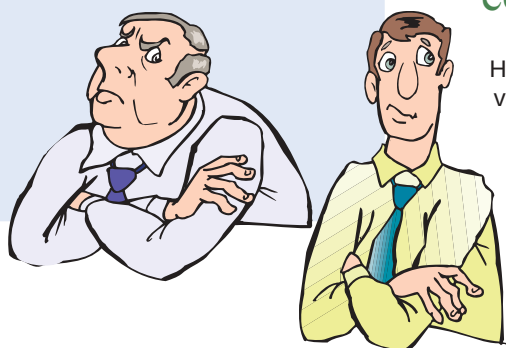
Fractievergadering PS

De persattaché

«Mijn werk bestaat erin de kamerleden te helpen om hun werk in de media te krijgen. Ik werk dan ook nauw samen met de kamerleden, uiteraard in overleg met de fractievoorzitter. Ik ben voortdurend in contact met de journalisten van de belangrijkste kranten, radio- en televisiezenders. Geleidelijk aan heb ik een netwerk van contactpersonen binnen de verschillende redacties uitgebouwd. Afhankelijk van de informatie die we willen geven, werken we via een persbericht, een persconferentie of via exclusieve contacten. De journalisten weten dat ze niet moeten aarzelen (en ze aarzelen ook niet...) om me te bellen als ze informatie nodig hebben. Ik sta dus zowel ten dienste van de parlementsleden als van de journalisten. Het is zeker niet altijd een gemakkelijke job. Je hebt veel kennis van de actualiteit nodig. Je moet het vertrouwen van de parlementsleden hebben. Het is geen nine-to-five job. Er is veel doorzettingsvermogen voor nodig en je moet jezelf kunnen wegcijferen. Maar het doet deugd als je 's avonds een kamerlid op het journaal ziet of als je de volgende dag in een krant die door tienduizenden mensen gelezen wordt een goed artikel ziet en je in alle bescheidenheid weet dat je er voor iets tussen zit.»

Zes kamerleden behoren niet tot een erkende fractie

Het betreft de vier kamerleden van Ecolo, het kamerlid van N-VA en van FN. Daardoor zijn zij niet vertegenwoordigd in de Conferentie van voorzitters, het orgaan dat de activiteiten van de Kamer organiseert. Kleine fracties hebben ook geen stemrecht in de commissievergaderingen. Ze kunnen wel als niet-stemgerechtigd lid aan de vergaderingen deelnemen, maar mogen niet stemmen. Ten slotte zijn er de financiële aspecten. De erkende politieke fracties hebben recht op een universitair medewerker per kamerlid en op werkings-subsidies. Kamerleden die niet tot een erkende fractie behoren, hebben die voordelen niet. ■

Weekagenda

De weekagenda van een fractie kan er zo uitzien.

Maandag

Voormiddag:

de parlementsleden en de fractiesecretaris nemen deel aan een vergadering op het partijsecretariaat.

Namiddag:

stafvergadering met de parlementaire medewerkers:

- bespreking van de politieke situatie
- nabespreking van de voormiddagvergadering
- bespreking van de weekagenda
- taakverdeling: wie bereidt welk amendement voor, wie schrijft welke tussenkomst, ...

Aansluitend: eventueel vergadering met externen en interne werkvergaderingen

Dinsdag en woensdag

De kamerleden gaan naar de commissies. Ook parlementaire medewerkers wonen de commissies bij.

Donderdag

Voor 11 uur:

voorbereiden en indienen van de mondelinge vragen die 's namiddags tijdens het vragenuurtje zullen worden gesteld.

11 uur:

fractievergadering voor de kamerleden, senatoren en medewerkers die betrokken zijn bij dossiers die op de agenda van de plenaire vergadering staan.

12 uur:

eventueel lunchvergadering met externe deskundigen

14.15 uur:

plenaire vergadering

Vrijdag

De parlementsleden werken in hun gemeente, ontmoeten burgers, ...
De parlementaire medewerkers bereiden dossiers voor.

Het 161ste jaarboek van het Rekenhof

Begin 2002 besliste de Ministerraad om voor minderjarigen die een misdrijf hebben gepleegd een soort «jeugdgevangenis» te bouwen. De minderjarige delinquenten zouden worden ondergebracht in «De Grubbe» in Everberg (Vlaams-Brabant), een voormalig militair domein. Maar eerst moest het gebouwencomplex worden aangepast. De Regie der Gebouwen kreeg de opdracht om voor meer dan 7 miljoen euro studies en werken te laten uitvoeren. Die werken verliepen niet volgens het boekje. Dat meldde het Rekenhof op vrijdag 3 december 2004. Die dag overhandigden de heren Vanstapel en Roland, respectievelijk eerste voorzitter en voorzitter van het Rekenhof hun 161ste jaarboek aan Kamervoorzitter De Croo.

1. De Regie der Gebouwen onderhandelde voor de meeste opdrachten slechts met enkele aannemers. De wet zegt nochtans dat alle aannemers (uit heel de Europese Unie) de kans moeten krijgen om mee te dingen naar een overheidsopdracht. Alleen in hoogdringende gevallen mag van dat principe worden afgeweken. Volgens de regering was dit nu precies zo'n hoogdringend geval: de bevolking voelt zich steeds onveiliger en jonge misdadigers moeten dringend ergens kunnen worden opgesloten. Het Rekenhof vond die uitleg niet overtuigend: het probleem was immers al veel langer gekend. De regering had maar wat vlugger moeten reageren.

2. Voor sommige opdrachten raadpleegde de Regie der Gebouwen zelfs maar één enkele aannemer, zogezegd omdat alleen die de nodige ervaring had of onmiddellijk met de werken kon beginnen. Die uitleg van de regering vond het Rekenhof maar niks.

3. Ten slotte verliep ook de administratieve procedure (om de facturen van de aannemers te betalen) niet volledig zoals het hoorde.

Het Rekenhof heeft zijn opmerkingen meegedeeld aan de minister van Financiën, die ook verantwoordelijk is voor de Regie der Gebouwen. De minister betwist de opmerkingen van het Rekenhof niet, maar blijft zeggen dat het niet anders kon omdat die werken nu eenmaal zo dringend waren.

Het opmerkingenboek van het Rekenhof is een lijvig document van 247 bladzijden. U kunt het raadplegen op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be). ■

Het Rekenhof

Het Rekenhof is een instelling die de kamerleden helpt bij de controle van de ontvangsten en uitgaven van de staat, zeg maar van de regering. Het Rekenhof ziet er met andere woorden op toe dat ons belastinggeld correct en efficiënt wordt besteed. De controleurs en auditeurs van het Hof controleren de documenten die de overheidsdiensten hen toesturen of ze gaan de situatie ter plaatse uitpluizen. Jaarlijks bundelt het Rekenhof zijn bevindingen in een boek.

Gevangenen krijgen rechten

Begin december 2004 keurden de kamerleden een wetsvoorstel goed waardoor gevangenen een hele reeks rechten krijgen. De verdedigers van het voorstel gaan ervan uit dat vrijheidsberoving de gevangene alleen de vrijheid van komen en gaan mag ontnemen. Voor de rest moet het leven van de gevangene zoveel mogelijk overeenstemmen met het leven buiten de gevangenissen.

Het kan vreemd klinken, maar tot nu toe was er in België geen enkele wet die het leven binnen de gevangenismuren regelde. Het was de minister van Justitie die via honderden omzendbrieven vastlegde wat mocht en kon. Dat was geen gezonde situatie. Nogtans is België gebonden door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de

Fundamentele Vrijheden, en zijn de fundamentele mensenrechten opgenomen in de Belgische Grondwet.

Het wetsvoorstel dat de Kamer in december goedkeurde, kende een lange voorgeschiedenis. In 1996 richtte de toenmalige minister van Justitie, Stefaan De Clerck, een werkgroep op die een wet in verband met de rechten en plichten van gevangenen moest voorbereiden. Lieven Dupont, professor strafrecht aan de KU Leuven, nam de leiding op zich. Professor Dupont heeft de basis voor het wetsvoorstel gelegd. Vandaar dat er wel eens over de «wet-Dupont» gesproken wordt. Professor Dupont beklemtoonde dat er politieke moed nodig is om de rechten van gevangenen in een wet te gieten, aangezien de problematiek van de rechtspositie van gedetineerden niet populair is en tegen de haren van de publieke opinie in strijkt.

De voorbereidingen hebben weliswaar lang geduurd, maar de leden van de commissie Justitie hebben elk aspect grondig bestudeerd. Ze bezochten een aantal strafinrichtingen om ter plaatse vast te stellen dat een gevangenis een plaats is waar de principes van de rechtsstaat vaak niet gelden. De commissie organiseerde ook hoorzittingen met deskundigen. Het resultaat is een 170 artikelen tellend wetsvoorstel waarin bijna alle politieke partijen zich kunnen vinden.

Het wetsvoorstel is gebaseerd op het principe dat de gevangene een volwaardige burger is, die op termijn zijn leven in de samenleving weer moet kunnen opnemen. De veroordeelde mag opgesloten worden, maar andere rechten mogen hem niet ontnomen worden, tenzij ze de veiligheid binnen de gevangenis in het gedrang brengen of een bedreiging vormen voor de maatschappij.

Stemming

Ja	113
Nee	16
Onthouding	0

Belga Pictures

Over welke rechten gaat het?

- De gevangene mag meewerken aan een plan waarin het verloop van zijn gevangenschap wordt uitgestippeld. Dat «detentieplan» kan ook maatregelen bevatten om de schade aan de slachtoffers te herstellen.
- Hij heeft recht op een eigen verblijfsruimte. In het oorspronkelijke voorstel was sprake van een individuele cel, maar wegens plaatsgebrek is dat niet mogelijk.
- De gevangene mag zijn eigen kleding dragen en dagelijks zijn uiterlijk en zijn lichamelijke hygiëne verzorgen.
- Hij mag in de gevangenis geen contant geld bezitten, maar wel een financiële rekening openen.
- Hij mag onder bepaalde voorwaarden contact hebben met de buitenwereld: briefwisseling, bezoeken, intieme bezoeken, telefoon (GSM's mogen niet) en andere communicatiemiddelen.
- De gevangene mag zijn godsdienst of levensbeschouwing beleven en belijden.
- Hij mag deelnemen aan de vormings- en ontspanningsactiviteiten die de gevangenis organiseert.
- De gevangene mag in de gevangenis werken en ontvangt daarvoor een vergoeding.
- Hij heeft recht op medische en psychische zorgen, op sociale hulp en juridische bijstand.
- De gevangene mag zijn wensen, voorstellen en klachten meedelen aan de gevangenisdirecteur.
- Hij heeft het recht om klacht in te dienen tegen de beslissingen van de directeur en kan uiteindelijk in beroep gaan bij een beroepscommissie.

Het wetsvoorstel maakt een duidelijk onderscheid tussen enerzijds veroordeelden en anderzijds verdachten, die weliswaar in de gevangenis verblijven maar geacht worden onschuldig te zijn zolang hun schuld niet bewezen is. Er zijn ook spe-

cifieke bepalingen voor vrouwelijke gevangenen, zwangere vrouwen en vrouwen die een kind bij zich hebben.

De uitvoering van de nieuwe wet vergt nogal wat maatregelen, zowel binnen als buiten de gevangensmuren, en zal bijgevolg slechts geleidelijk aan in praktijk worden gebracht.

Bijna alle kamerleden keurden het wetsvoorstel goed. Alleen het Vlaams Belang en FN stemden tegen. Het Vlaams Belang vindt de wet te verregaand. De partij is voorstander van een streng basisregime met beperkte rechten, waarbij bepaalde rechten maar worden toegekend naarmate de gevangene zich goed gedraagt. ■

Slachtoffers

moeten weten
wanneer
hun dader de
gevangenis
verlaat

Ruim een week nadat de Kamer het wetsvoorstel in verband met de rechten van gevangenen goedkeurde, vroegen MR-kamerlid Jean-Pierre Malmendier, MR-fractievoorzitter Daniel Bacquelaine en de CD&V-kamerleden Servais Verherstraeten, Tony Van Parys en Jo Vandeuren aandacht voor de situatie van het slachtoffer. Ze vinden dat bepaalde slachtoffers altijd op de hoogte moeten worden gebracht wanneer hun dader de gevangenis verlaat en dienden daartoe een wetsvoorstel in.

De kamerleden stellen vast dat de positie van het slachtoffer al gevoelig verbeterd is dankzij de wet op de voorwaardelijke invrijheidsstelling van 5 maart 1998. Deze wet bepaalt uitdrukkelijk dat het slachtoffer geïnformeerd en gehoord moet worden wanneer de dader onder bepaalde voorwaarden vervroegd vrijkomt.

Het probleem is dat de meeste gedetineerden die de gevangenis – al dan niet tijdelijk – verlaten, dat niet doen in het kader van een voorwaardelijke invrijheidsstelling, maar in het kader van een andere regeling. Er zijn gevangenen die hun straf thuis uitzitten onder elektronisch toezicht. Sommige gevangenen mogen op penitentiair verlof gaan bij hun gezin, familie of partner. Anderen verlaten de strafinrichting regelmatig om een opleiding te volgen of om te gaan werken.

In al deze gevallen wordt het slachtoffer niet geïnformeerd of gehoord. «Zo kan het gebeuren dat het slachtoffer onverwachts wordt geconfronteerd met de dader van het misdrijf. Het spreekt voor zich dat zo'n situaties afschuwelijke gevolgen kunnen hebben voor het slachtoffer dat niet is gewaarschuwd», stellen MR-kamerleden Malmendier en Bacquelaine.

De kamerleden van CD&V en MR stellen dan ook voor dat bepaalde slachtoffers, op voorwaarde dat zij dat zelf willen, altijd op de hoogte worden gebracht wanneer de dader de gevangenis verlaat, om welke reden ook. Ze willen dit recht toekennen aan personen die het slachtoffer zijn geweest van een seksueel misdrijf of van een misdrijf waarbij de lichamelijke of geestelijke integriteit wordt aangetast: een gijzeling, opzettelijke slagen en verwondingen, diefstal met geweld, kwaadwillige belemmering van het verkeer met doden of gewonden tot gevolg,... Bovendien moet het slachtoffer ook de mogelijkheid krijgen om voorwaarden te suggereren waaraan de dader zich bij zijn vrijlating moet houden. «Zo zal het slachtoffer bijvoorbeeld kunnen vragen dat de dader niet meer in zijn buurt komt wonen», aldus Servais Verherstraeten (CD&V). ■

Jaarlijks dient de federale regering in de maanden oktober-november bij de Kamer de begroting voor het volgende kalenderjaar in. Dat is een raming van ontvangsten en uitgaven.

Ongeveer gelijktijdig dient elke minister en staatssecretaris bij de Kamer zijn beleidsnota in voor het volgende jaar. In dat document geeft de minister of staatssecretaris aan welk beleid hij het volgende jaar wil voeren. Welke punten van het regeerakkoord hij, binnen het kader van zijn bevoegdheden, wil realiseren.

De begroting van de federale regering en de beleidsnota's van de ministers en staatssecretarissen worden in de Kamer samen besproken. Dat is logisch. Hoeveel geld de federale regering zal ontvangen of uitgeven, hangt namelijk af van het beleid van de ministers en staatssecretarissen.

Procedure in de Kamer

Een beleidsnota en de daarbij behorende onderdelen van de begroting worden eerst uitgebreid besproken in de bevoegde commissie. Als die commissie een gunstig advies uitbrengt over deze begroting, gaat ze naar de commissie voor Financiën en Begroting. Deze commissie stemt over het geheel van de begroting. Ten slotte houdt de voltallige Kamer een begrotingsdebat en stemt ze op haar beurt over de begroting.

Om het verhaal concreet te maken, zoomen we nu in op de beleidsnota van de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging.

De beleidsnota van de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging

Wie is Kafka?

Franz Kafka werd in 1883 in Praag geboren. Hij is de auteur van wereldberoemde werken zoals *Het proces*, *In de strafkolonie* en *Het slot*. In zijn werk toont hij aan hoe de burger verstrikt raakt tussen de wetten en regels van «het gezag». Zijn hoofdfiguren

lopen verloren in bureaucratische labyrinten. Zijn beschrijvingen maken zoveel indruk dat we het woord «kafkaïaans» vandaag gebruiken om overgereguleerde bureaucratische toestanden aan te duiden.

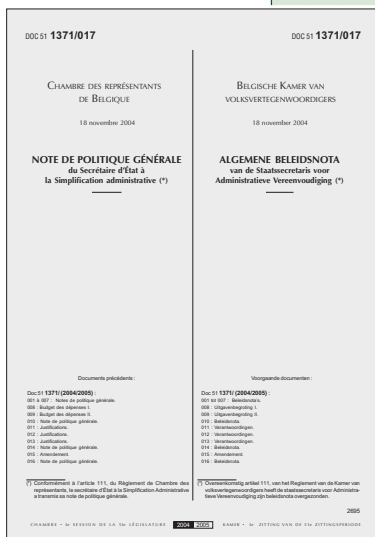
De administratieve vereenvoudiging staat al een tijdje bovenaan op de politieke agenda. Toen de huidige federale regering in juli 2003 aantrad, kreeg staatssecretaris Van Quickenborne de opdracht om de strijd aan te binden tegen de administratieve papiermolen. Het regeerakkoord bevatte 12 vereenvoudigingsprojecten, de zogenaamde «XII Werken». Het «Kafkaplan» volgt de vereenvoudigingsprojecten nauwgezet op en maakt om de drie maanden een evaluatie op. Er kwam ook een «Kafkameldpunt», waar burgers, ondernemingen en ambtenaren hun grieven over warrige voorschriften, zinloze formaliteiten, tegenstrijdige reglementen, ondoorgrondelijke procedures en onduidelijke formulieren kwijt konden.

De federale regering riep ook de «Kafkatest» in het leven. Alvorens nieuwe wetten of regels uit te vaardigen, gaan de politici na of de nieuwe maatregelen geen onnodige formaliteiten doen ontstaan.

www.dekamer.be

U vindt alle beleidsnota's op de website van de Kamer. Op de startpagina klikt u «dossiers» aan en vervolgens «begrotingen en beleidsnota's».

De beleidsnota

De staatssecretaris voerde al 55 vereenvoudigingen door op een totaal van 119 projecten. Die vereenvoudigingen komen zowel de burgers als de ondernemingen ten goede.

De stand van zaken

- De eensluidend verklaarde kopie van allerlei officiële documenten is op federaal niveau afgeschaft.
- De afschaffing van het getuigschrift van goed gedrag en zeden is in voorbereiding.
- Tegen eind 2005 moet de stempelcontrole tot het verleden behoren.

- In de loop van 2005 worden de fiscale zegels die u nodig hebt om een rijbewijs aan te vragen, afgeschaft.
- Het tax-on-web-systeem is uitgebreid. Nu kunnen niet alleen werknemers, maar ook zelfstandigen en beoefenaars van vrije beroepen hun belastingaangifte elektronisch invullen.
- De staatssecretaris streeft naar de «unieke gegevensinzameling» voor burgers en ondernemingen. In de toekomst zal de overheid gegevens die al ergens bij de overheid beschikbaar zijn, niet nog eens mogen opvragen. Ze moet de gegevens waarover ze beschikt, hergebruiken om de administratieve procedures te vereenvoudigen, uiteraard met respect voor de privacy. De invoering van de elektronische identiteitskaart is in dat verband heel belangrijk.
- Ondernemers krijgen in de loop van 2005 een uniek ondernemingsnummer, dat het BTW- en RSZ-nummer zal vervangen. De bedoeling is dat ondernemingen bij alle instanties aan de hand van één nummer herkenbaar zijn.
- De termijn die nodig is om een bedrijf op te starten is al van 56 naar 34 dagen teruggebracht. Tegen eind 2005 moet een toekomstige ondernemer in drie dagen tijd een nieuw bedrijf kunnen opstarten.
- 25.000 bedrijven kunnen voortaan een driemaandelijkse, in plaats van een maandelijks, BTW-aangifte doen.
- Dankzij de «kruispuntbank van de sociale zekerheid» (dit is een netwerk dat de verschillende instellingen met elkaar verbindt) zal de sociale zekerheid efficiënter en klantvriendelijker worden.
- Kleine winkels moeten voortaan alleen nog de verkoopprijs op een product vermelden en niet langer de prijs per meeteenheid (kilogram, liter, meter...).
- Door de vereenvoudiging van het bankverhuisdossier moeten we minder documenten invullen om van bank te veranderen.
- De terugbetaling van cholesterolverlagende geneesmiddelen werd vereenvoudigd.

Prioriteiten voor 2005

- De kruispuntbank voor ondernemingen (dat is een databank die de gegevens van ondernemingen centraliseert), de kruispuntbank voor de sociale zekerheid, het rijksregister en het centraal strafregister verder uitbouwen.
- De volgende punten afwerken: de afschaffing van de stempelcontrole, de afschaffing van de fiscale zegels voor rijbewijzen en hun vervanging door moderne betaalmiddelen, het uniek startersformulier en het uniek ondernemingsnummer.
- De veiligheidscoördinatie op bouwerven vereenvoudigen.
- De elektronische communicatie tussen vennootschappen en hun aandeelhouders bevorderen (bijv. de uitnodigingen voor de algemene vergadering).
- Ondernemingen toelaten om een elektronische boekhouding te voeren. De verplichting om een boekhouding op papier te bewaren, zal wegvallen.

Bespreking in de commissie Binnenlandse Zaken

Wat de doelstellingen betreft, zijn de leden van de commissie Binnenlandse Zaken het in grote mate eens met de staatssecretaris. Vragen waren er wel over de manier waarop een en ander zal gebeuren en over de haalbaarheid van een aantal projecten.

Zo wou kamerlid Trees Pieters (CD&V) o.a. weten tegen wanneer de opstarttermijn voor ondernemingen effectief drie dagen zal bedragen. Volgens de staatssecretaris moet dit kunnen tegen midden 2005, na de informatisering van het notariaat.

Kamerlid Jean-Claude Maene (PS) vroeg inlichtingen over de manier waarop de staatssecretaris het strafregister zal moderniseren eens het getuigschrift van goed gedrag en zeden is afgeschaft. Waarop de staatssecretaris meedeelde dat het getuigschrift van goed gedrag en zeden niet als dusdanig afgeschaft wordt, maar vervangen wordt door een elektronische raadpleging van het strafregister.

Internationale erkenning

Een aantal internationale instanties liet zich positief uit over het Belgische vereenvoudigingsbeleid. De Wereldbank onderzocht het ondernemingsklimaat in 146 landen en kwam tot het besluit dat de gevolgen voor de Belgische ondernemers al goed voelbaar zijn. Bovendien komen landen als Frankrijk en Nederland bij ons inspiratie opdoen. ■

De programmawet

Programmawet

Elk jaar maakt de regering een

begroting op. Dat is een raming van ontvangsten en uitgaven voor het volgende kalenderjaar.

De regering kan de begroting maar uitvoeren nadat de Kamer ze heeft goedgekeurd. Als de begroting eenmaal goedgekeurd is, kan ze worden uitgevoerd, maar daarvoor zijn er concrete maatregelen nodig. Er kunnen bijvoorbeeld nieuwe belastingen worden ingevoerd, bestaande belastingen gewijzigd, sociale uitkeringen kunnen worden verhoogd of verlaagd, er kan belastingvermindering worden toegekend aan personen die bepaalde investeringen doen enzovoort. Al deze maatregelen bundelt de regering gewoonlijk in een programmawet.

Strikt genomen zou een programmawet dus alleen maatregelen mogen bevatten die nodig zijn om de begroting uit te voeren. Maar in de praktijk neemt de regering ook tal van andere bepalingen op in de programmawet om ze op die manier snel door de Kamer te laten goedkeuren. Om die reden wordt zo'n wet ook wel bedacht met vriendelijker of onvriendelijker benamingen zoals «mozaïekwet» of «vuilbakwet».

Het spreekt voor zich dat de woordkeuze verandert naargelang leden van de meerderheid of oppositie aan het woord zijn.

Op 16 december 2004 keurden de kamerleden de programmawet goed nadat ze in de voltallige vergadering over de 513 artikelen drie dagen hadden gedebatteerd. We lichten er een aantal opmerkelijke punten uit. De volledige tekst vindt u op onze website.

De vergrijzing aanpakken

De programmawet besteedt aandacht aan de eindeloopbaanproblematiek. Ze bevat maatregelen om het «Canada Dry-brugpensioen» te ontmoedigen en legt de wettelijke basis voor het Ervaringsfonds. Op die manier wil de regering oudere werknemers langer aan het werk houden en werkgevers stimuleren om hun personeel langer in dienst te houden. België kampt namelijk, zoals zoveel andere landen, met een probleem van vergrijzing. We leven met z'n allen langer, maar er komen te weinig jonge mensen bij, waardoor de pensioenen onbetaalbaar dreigen te worden.

Het «Canada Dry-brugpensioen» is een systeem dat toelaat de beperkende bepalingen van de wettelijke brugpensioenregeling te omzeilen. Het systeem kent geen bepalingen aangaande de leeftijd of de jaren dienst van de werknemer, of aangaande de aanvullende vergoeding die de «Canady Dry bruggepensioneerde» ontvangt bovenop zijn werkloosheidsuitkering. In feite is het voor de werkgever een relatief goedkope manier om werknemers te ontslaan. Oudere werknemers die hun job verliezen in het kader van een herstructurering zijn er de voornaamste slachtoffers van.

Minister van Werk Van den Bossche wil deze systemen ontmoedigen en bouwt tegelijk het Ervaringsfonds uit. Het fonds wordt gefinancierd met bijdragen van de werkgevers en de werknemers. De middelen van het fonds zullen worden gebruikt om «oudere» werknemers, dit zijn werknemers die ten minste 45 jaar oud zijn, actief te begeleiden om een geschikte job te vinden of om hun arbeidsomstandigheden te verbeteren.

Sociaal stookoliefonds

In oktober 2004 besliste de Ministerraad een sociaal stookoliefonds op te richten. Personen met een laag inkomen die hun woning verwarmen met huisbrandolie, verwarmingspetroleum of bulkpropaangas kunnen zich wenden tot hun OCMW voor een verwarmingstoelage. Deze toelage kan evenwel maar worden toegekend voor brandstof geleverd tussen 1 september en 31 maart, op voorwaarde dat de prijs een bepaald bedrag overschreed. Dit drempelbedrag legt de minister vast in een koninklijk besluit.

Afschaffing stempelcontrole

Voor het einde van 2005 wordt de stempelcontrole volledig afgeschaft. Nu moeten de meeste werklozen zich nog de derde en de zesentwintigste van de maand melden, maar er zijn een hele reeks uitzonderingen. De stempelcontrole had o.a. tot doel de werkzoekenden te controleren, maar bleek geen doeltreffend controlemiddel te zijn. Na de afschaffing van de stempelcontrole zal de RVA wel nog kunnen controleren of de werkzoekenden effectief in België verblijven. De gemeenten moeten aan de werkzoekenden de nodige verblijfsbewijzen bezorgen en de controleformulieren van de deeltijds werkzoekenden afstempelen.

Tabaksontwenning voor zwangere vrouwen

Minister van Volksgezondheid Demotte wil zwangere vrouwen die roken, en eventueel ook hun partner, aansporen om de sigaret te laten. Daarom zullen ontwenningskuren of de kosten van medische begeleiding tijdens de zwangerschap voortaan gedeeltelijk worden terugbetaald.

De islamitische eredienst

De programmawet stelt de jaarwedden van de imams, de secretaris-generaal, de secretaris en de adjunct-secretaris van de Moslimexecutieve vast. Dat kon niet langer wachten aangezien al op 1 maart 2005 het Vlaamse decreet op de erkende erediensten in werking treedt. Vanaf die datum kunnen islamitische gemeenschappen en moskeeën in Vlaanderen erkend worden. In België zijn de gewesten bevoegd voor de erkenning van kerkfabrieken, moskeeën enz., maar de federale overheid, meer bepaald het ministerie van Justitie, erkent de bedienaars van de erediensten en betaalt hun wedden en pensioenen. De imams zullen dezelfde wedde hebben als protestantse dominees.

Foto's en vingerafdrukken van buitenlanders

De strijd tegen het terrorisme blijft voor de federale regering een prioriteit. Ze wil ook de samenwerking met de andere Europese lidstaten verbeteren om de asiel- en immigratieproblemen op te lossen. Tot nu toe kon de dienst vreemdelingenzaken alleen vingerafdrukken nemen van asielzoekers. Via de programmawet wordt de vreemdelingenwet nu uitgebreid. In de toekomst kunnen de bevoegde diensten ook vingerafdrukken en foto's nemen van buitenlanders die een visum of een verblijfsvergunning aanvragen. Deze maatregel is niet van toepassing op buitenlanders die naar België willen komen in het kader van een gezinshereniging.

Belga Pictures

Belga Pictures

Belga Pictures

Kansspelen in televisieprogramma's

De wet op de kansspelen van mei 1999 wordt uitgebreid. Daardoor is ze in de toekomst ook van toepassing op kansspelen die worden aangeboden via televisieprogramma's. De wet op de kansspelen en een reeks koninklijke besluiten bepalen welke kansspelen toegelaten zijn, wie ze moet controleren, welke maatregelen nodig zijn om de spelers te beschermen enzovoort. De uitbreiding komt er nadat de Kansspelcommissie klachten had ontvangen over bepaalde televisieprogramma's. Tijdens deze programma's kan de kijker via betaallijnen (bijv. 0905, SMS of MMS van het type 3xxx of 4xxx) aan kansspelen deelnemen. ■

Op 9 november 2004 ondervroeg kamerlid Nahima Lanjri (CD&V) minister van Justitie Laurette Onkelinx (PS) over de afwezigheid van een wet op de huisjesmelkerij.

Minister Onkelinx (PS)

Kamerlid Lanjri (CD&V)

Kamerlid Lanjri (CD&V): Mevrouw de minister, onlangs is er een rapport verschenen van een onderzoek omtrent dit probleem van de VUB. Uit dat onderzoek blijkt (...) dat er in België geen wet bestaat tegen de huisjesmelkerij. In Antwerpen bijvoorbeeld zijn er totnogtoe slechts twee mensen veroordeeld, hoewel er bij het parket ettelijke dossiers liggen. Dat is geen verwijt aan het parket, want de magistraten kunnen maar werken met de middelen die ze hebben. Doordat er geen wet bestaat, kunnen die magistraten zich nergens

op beroepen om hier iets aan te doen. (...) Wettelijk, op het vlak van justitie, bestaat er slechts één wet, namelijk de vreemdelingenwet. (...) Alleen die wet is op dit ogenblik een instrument om de huisjesmelkers aan te pakken. Men kan dus alleen slachtoffers helpen die vreemdeling zijn. Belgische slachtoffers – 15% van de klachten gaat over Belgen die worden uitgebuit – hebben geen wet waarop zij kunnen terugvallen om aan te klagen dat ze worden uitgebuit. Dat is echt een lacune, een probleem

dat volgens mij dringend moet worden aangepakt. Het speelt trouwens niet alleen in de grote steden, het probleem doet zich ook voor in een aantal andere steden. We weten allemaal dat daar huizen worden verhuurd, soms per vierkante meter. Een kamer die normaal gezien voor één persoon bedoeld is, wordt voor tien mensen verhuurd.

Welke maatregelen zult u nemen om deze problemen aan te pakken?

Minister Onkelinx (PS): Het is inderdaad zo dat de rechtstreekse bestraffing van huisjesmelkerij thans enkel mogelijk is binnen het kader van de vreemdelingenwetgeving van 1980. (...) Om deze lacune in de wet gedeeltelijk te omzeilen, wordt soms ook gebruik gemaakt van andere bepalingen. Ik verwijs hierbij naar de bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode waarbij degene die een woning verhuurt zonder conformiteitsattest ook strafbaar is. In dezelfde zin gaat de Waalse huisvestingscode waarin eveneens een strafbepaling is voorzien waarbij de verhuurder wordt gestraft die een pand verhuurt zonder over een huurtoelating te beschikken.

Momenteel wordt de hand gelegd aan een ontwerp van wet waarbij ik beoog de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel te versterken. Het ontwerp zal in de eerstvolgende weken worden ingediend in het Parlement. Het is de bedoeling via dit ontwerp het Belgisch recht in overeenstemming te brengen met het internationaal en Europees recht.

In dit ontwerp wordt het misdrijf dat erin bestaat misbruik te maken van andermans kwetsbaarheid door een onroerend goed te verhuren, te verkopen of ter beschikking te stellen met het oog op een abnormaal profijt apart opgenomen in het Strafwetboek. Door deze aparte invoeging wordt de bescherming geldig voor iedereen, zowel vreemdelingen als Belgen. (...) Het beoogde misdrijf wordt in het ontwerp dan ook beschouwd als een autonoom misdrijf en niet als een bijzondere vorm van mensenhandel.

Belga Pictures

De kamerleden hebben diverse taken. Het beleid van de federale ministers opvolgen en controleren is een ervan. Om die controle uit te oefenen en om zich te informeren, kunnen ze vragen stellen aan de ministers. Ze kunnen hun vragen schriftelijk stellen. In dat geval mogen ze binnen 20 werkdagen een schriftelijk antwoord verwachten. Ze kunnen ook mondelinge vragen stellen in de commissievergaderingen en in de plenumvergadering op donderdagnamiddag tijdens het vragnuurtje. Op mondelinge vragen geeft de minister een mondelinge antwoord. De minister wordt vooraf van de mondelinge vragen op de hoogte gebracht, zodat hij zich kan voorbereiden.

Op 8 december 2004 ondervroegen de kamerleden André Frédéric (PS) en Frieda Van Themsche (Vlaams Belang) minister van Werk Freya Van den Bossche (sp.a) over «de reclame rond kinderfeesten». Minister Van den Bossche is namelijk ook bevoegd voor consumentenzaken.

Kamerlid Frédéric (PS): Ik heb reeds in 1999 een wetsvoorstel ingediend ter reglementering van de reclamecampagnes in de aanloop naar kinderfeesten. Aan de Raad voor het Verbruik werd toen gevraagd een gedragscode uit te werken. Men meende dat het beter was dat de beroepsmensen zelf een aantal regels zouden vastleggen. (...) Vier jaar na de invoering ervan stellen we vast dat de regel die voor 1 november elke verwijzing naar Sinterklaas of de Kerstman in speelgoedcatalogie verbiedt niet wordt toegepast. (...)

Verscheidene ouderverenigingen hebben hun ongenoegen geuit. Denkt u niet dat het tijd is om deze reclame voor 1 november via een wet te verbieden?

Kamerlid Van Themsche (Vlaams Belang): Ik weet dat er al heel lang stemmen opgaan om eventueel de reclame rond kinderfeesten wettelijk te regelen. Ik denk dat ik terzake ervaringsdeskundige ben: ik heb namelijk vijf kinderen. Onze kinderen hebben nooit Sinterklaas of de Kerstman ontmoet als wij dat zelf niet wilden. Men kan perfect die winkels ontwijken waar Sinterklaas toevallig komt. (...)

Als men dat allemaal wil regelen, dan mag men niet vergeten dat, naast Sinterklaas op 6 december, op verschillende plaatsen in ons land, vooral in West-Vlaanderen en ook gedeeltelijk in Oost-Vlaanderen, op 11 november Sint-Maarten wordt gevierd. (...)

Ik pleit ervoor dat u niet te veel de handel verstikt door bijkomende reglementeringen, maar er nogmaals bij de betrokkenen op aandringt dat ze een zekere code zouden hanteren.

Welke initiatieven werden reeds genomen om deze richtlijn om te vormen tot een wet? (...)

Minister Van den Bossche (sp.a): Het gaat over aanbevelingen aan professionelen uitgewerkt en goedgekeurd door alle betrokkenen in de Raad voor het Verbruik. De aanbevelingen werden reeds drie jaar geëvalueerd. In 2002 was de Raad voor het Verbruik voorstander van een meer gestructureerde controle. De overheid heeft die geboden via de algemene directie «Controle en Bemiddeling». (...) Volgens mij moet er maar een dwingende wetgeving komen als blijkt dat de genomen maatregelen onvoldoende zijn. In 2002, het eerste controlejaar, werden veertien overtredingen vastgesteld, in 2003 slechts vier. De gegevens voor 2004 zijn nog niet definitief, maar tot nu toe werden slechts vijf klachten ingediend, waarvan er drie over eenzelfde bedrijf gaan. (...) Als maar zo'n klein aantal bedrijven de afspraken met voe-

Kamerlid Frédéric (PS)

Kamerlid Van Themsche (Vlaams Belang)

Minister Van den Bossche (sp.a)

ten treedt, vind ik het helemaal niet nodig om alweer een wet te maken om iets te regelen dat eigenlijk prima verloopt.

Kamerlid Frédéric (PS): Mevrouw de minister, u geeft nagenoeg hetzelfde antwoord als vorig jaar. (...) Ik kan dan ook geen genoegen nemen met uw antwoord.

Kamerlid Van Themsche (Vlaams Belang): Mevrouw de minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Ik pleit ervoor dat wij, als ouders, wat dit betreft zelf voor onze kinderen zouden zorgen. (...) Ik denk dat de meeste handelaars er alle belang bij hebben hun consumenten te volgen. Zij zullen zeker niet zomaar afwijken van bepaalde gedragscodes.■

De Europese Grondwet

Komt er in België een volksraadpleging over de Europese Grondwet? Op dit ogenblik ziet het er niet naar uit. Maar het debat is nog aan de gang en theoretisch is nog alles mogelijk. Half december was een nipte meerderheid van de leden van de commissie Grondwetsherziening voor een volksraadpleging, maar Spirit veranderde het geweer van schouder. Het is nu afwachten hoe de besprekingen in de Kamer en eventueel ook in de Senaat verder verlopen. De Europese staatshoofden en regeringsleiders bereikten in juni 2004 al een akkoord over de ontwerp tekst van de Europese Grondwet. Maar de Grondwet kan pas in werking treden nadat alle lidstaten ze hebben bekrachtigd. In sommige lidstaten, in België bijvoorbeeld, volstaat de goedkeuring door het Parlement. In sommige andere lidstaten moet dat via een referendum gebeuren.

VLD-fractieleider Daems stelde al in oktober 2003 voor een volksraadpleging te organiseren.

Wat is de Europese Grondwet?

De Grondwet bevat de basisregels van de Europese Unie. Die basisregels zijn de vertaling van de gemeenschappelijke waarden in Europa: vrede, vrijheid, gelijkheid, verdraagzaamheid, solidariteit, rechtvaardigheid, rechten van de mens en democratie.

Om deze waarden in de samenleving te verankeren, zijn er instellingen gecreëerd (de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Raad, ...) die bevoegdheden en middelen krijgen om de waarden en de doelstellingen te realiseren.

De Europese Grondwet regelt ook de verhoudingen tussen die instellingen. Zo bepaalt de Grondwet bijvoorbeeld dat de Europese Commissie jaarlijks een ontwerp-begroting opmaakt en dat het Europees Parlement en de Raad ze moeten goedkeuren. De Commissie kan dus geen uitgaven doen zonder de instemming van de leden van het Europees Parlement, die de Europese burgers vertegenwoordigen. Deze onderlinge controle garandeert het evenwicht tussen de instellingen en vormt een waarborg voor de democratische werking van de Unie.

De Grondwet geeft aan welke rechten voortvloeien uit het Europese burgerschap. Dat zijn o.a.: het recht op vrij verkeer en vrij verblijf, stemrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement en bij de gemeenteraadsverkiezingen, het recht zich tot de Europese ombudsman te wenden in de eigen taal en in die taal antwoord te krijgen,...

Een heel belangrijk principe in de Europese Grondwet is de subsidiariteit. De besluiten van de EU moeten zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen. De Unie treedt m.a.w. maar op als maatregelen op Europees niveau doeltreffender zijn dan maatregelen op nationaal, regionaal of plaatselijk niveau.

Waarom is een Grondwet nodig?

Een ingewikkelde constructie als de Europese Unie kan maar functioneren als er een samenhangend geheel van regels is. Zeker nu de Unie 25 leden telt, en binnen enkele jaren zullen het er nog meer zijn, is een Grondwet noodzakelijk.

De Unie grijpt steeds meer in het leven van de burgers in en dus is het belangrijk dat hun rechten beschermd worden. De Grondwet erkent de basisrechten van de burgers en maakt dat de burgers die rechten ook kunnen afdwingen.

Tot nu toe was de Europese Unie gebaseerd op een reeks verdragen: de Verdragen van Rome tot oprichting van de EEG en Euratom, het Verdrag van Maastricht tot oprichting van de Europese Unie,... In 2001 evalueerden de Europese regeringsleiders de Europese samenwerking en beslisten ze om de bestaande verdragen te vervangen door één Europese Grondwet. Op die manier wilden ze de Europese organisatie doorzichtiger en eenvoudiger maken, de burger meer bij het Europese project betrekken en de bevoegdheden tussen de lidstaten en de Europese Unie duidelijker afbakenen.

Moet er een volksraadpleging komen?

Op 14 december 2004 moesten de leden van de commissie Grondwetsherziening in de Kamer daarop een antwoord geven. VLD-fractie leider Daems had een wetsvoorstel daartoe ingediend. Hij wil de volgende vraag aan de bevolking voorleggen: Mag het Koninkrijk België toetreden tot het verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa?

De Raad van State (RvS) gaf eerder al een negatief advies over het wetsvoorstel. Het advies luidde dat we in België maar een nationale volksraadpleging kunnen organiseren als we eerst de Belgische Grondwet wijzigen. Volgens de Belgische Grondwet is België een representatieve democratie. Dat betekent dat de burgers niet rechtstreeks, maar alleen via hun vertegenwoordigers in het Parlement, mee kunnen beslissen over politieke vragen.

Ondanks dat negatieve advies (de adviezen van de RvS zijn niet bindend voor het Parlement) spraken VLD, MR en Spirit zich in december uit voor een volksraadpleging. Ze argumenteerden dat de Grondwet zo'n belangrijke gevolgen heeft voor elke burger, dat elkeen de kans moet krijgen zich erover uit te spreken. Ook het Vlaams Belang is voor een volksraadpleging maar wil tegelijk aan de bevolking vragen of Turkije mag toetreden tot de Europese Unie.

De andere partijen stemden tegen een volksraadpleging. CD&V, sp.a en cdH zijn niet tegen een volksraadpleging op zich, maar vinden dat de parlementsleden niet zomaar om het advies van de RvS heen kunnen fietsen. België mag niet handelen in tegenstrijd met zijn eigen nationale

Volksraadpleging of referendum?

Een volksraadpleging verschilt principieel van een referendum. Een referendum is bindend voor de overheid, een volksraadpleging is juridisch niet-bindend.

De vraag is natuurlijk hoe vrijblijvend een volksraadpleging is. Stel dat een duidelijke meerderheid van de bevolking zich tijdens een volksraadpleging uitspreekt in een of andere zin, kunnen de politici zich dan veroorloven daarmee geen rekening te houden?

Gemeentelijk en provinciaal

De organisatie van volksraadplegingen op gemeentelijk en provinciaal vlak is in België wel wettelijk geregeld. Een gemeente kan volksraadplegingen organiseren over gemeentelijke aangelegenheden (bijvoorbeeld over de aanleg van een ondergrondse parkeergarage), een provincie over provinciale aangelegenheden.

Een volksraadpleging kan er komen op initiatief van de provincieraad, de gemeenteraad of op verzoek van een minimum aantal inwoners.

Grondwet om de Europese Grondwet goed te keuren. Sp.a vindt zelfs dat er bij een volksraadpleging – net zoals bij verkiezingen – opkomstplicht moet zijn. «Met de opkomstplicht kennen we de mening van heel de bevolking. Alleen dat levert betrouwbare informatie op voor de politieke overheden die uiteindelijk een beslissing moeten nemen», aldus fractieleider Van der Maelen.

De PS was van bij het begin niet gewonnen voor een volksraadpleging. De partij vreest dat niet de Grondwet, maar de toetreding van Turkije tot de EU centraal zal staan. De PS is wel voorstander van een grootschalige informatiecampagne. De partij Spirit, die eerst voorstander was, sloot zich later bij dit standpunt aan. ■

Tijdens zijn bezoek aan Turkije ontmoette Kamervoorzitter De Croo zijn ambtsgenoot Bülent Arınç.

Wordt Turkije lid van de Europese Unie?

In oktober 2005 start de Europese Unie toetredingsonderhandelingen met Turkije. Tijdens de Europese Top van 16-17 december 2004 zetten de staatshoofden en regeringsleiders daarvoor het licht op groen. Turkije heeft de voorbije jaren grote inspanningen geleverd om aan de toetredingscriteria te beantwoorden. Maar of en wanneer Turkije lid wordt, hangt onder meer af van de verdere evolutie in het land. Turkije telt ruim 69 miljoen inwoners. Dat is bijna evenveel als de tien lidstaten die op 1 mei 2004 lid geworden zijn samen. De Turkse vraag om lidmaatschap lokte zowel op Europees niveau als in de lidstaten felle debatten uit. We zetten de feiten en meningen op een rijtje.

De toetredingscriteria

Om lid te kunnen worden van de Europese Unie, moet een kandidaat-lidstaat voldoen aan de economische en politieke voorwaarden die bekend staan als de «criteria van Kopenhagen». Die criteria werden in 1993 geformuleerd tijdens de Europese Raad van staatshoofden en regeringsleiders in Kopenhagen.

Een kandidaat-lidstaat moet:

- Een stabiele democratie hebben die de rechtsstaat, de eerbiediging van de mensenrechten en de bescherming van de minderheden waarborgt;
- Over een functionerende markteconomie beschikken;
- De EU-wetgeving aanvaarden.

Om aan die criteria te beantwoorden, heeft Turkije de voorbije jaren enorme inspanningen geleverd. Zo werden mannen en vrouwen begin 2002 voor de wet gelijkgesteld, het strafrecht werd hervormd, de doodstraf werd in vredetijd afgeschaft, de Koerden kregen meer rechten enz.

Geschiedenis van de relaties Turkije – Europa

1963

Het toenmalige Europa van de Zes (België, Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland) en Turkije sluiten een associatieovereenkomst met het oog op de vorming van een douane-unie.

1987

Turkije dient officieel zijn kandidatuur voor EU-lidmaatschap in.

1996

De douane-unie met Turkije treedt in werking.

1999

De Europese Raad van Helsinki kent aan Turkije de status van kandidaat-lidstaat toe.

December 2002

De Europese Raad van Kopenhagen besluit: «Indien de Europese Raad in december 2004 op basis van een verslag en een aanbeveling van de Europese Commissie besluit dat Turkije aan de politieke criteria van Kopenhagen voldoet, zal de Europese Unie zonder verwijl toetredingsonderhandelingen openen met Turkije».

Oktober 2004

De Europese Commissie stelt dat Turkije al heel wat democratische vooruitgang heeft geboekt en klaar is om toetredingsonderhandelingen aan te vatten.

December 2004

Tijdens de Top van Brussel van 16-17 december beslist de Europese Raad dat de toetredingsonderhandelingen met Turkije kunnen starten op 3 oktober 2005.

Waarom wil Turkije toetreden?

In het najaar van 2004 bracht een parlementaire delegatie onder leiding van Kamer voorzitter De Croo een bezoek aan Istanbul en Ankara. De kamerleden hadden ontmoetingen met de president, regerings- en parlementsleden en met vertegenwoordigers van verschillende religieuze gemeenschappen. Het EU-lidmaatschap stond centraal in de gesprekken. Dat was ook zo tijdens het gesprek met de voorzitter van de commissie Buitenlandse Betrekkingen van het Turkse Parlement. Volgens de Turkse commissievoorzitter heeft Europa er alle belang bij Turkije in de EU op te nemen.

- Door de toetreding van Turkije kan de Europese Unie een tweede grote speler worden op het wereldtoneel, naast de Verenigde Staten.
- Dankzij zijn geografische ligging controleert Turkije de doorvoer van 60% van de gasreserves in de wereld. Aangezien Turkije cultureel verwant is met tal van gasproducenten uit de Kaukasus en Centraal-Azië, kan het land ervoor zorgen dat de Unie altijd toegang heeft tot die reserves. Hierdoor zal Europa minder afhankelijk worden van Rusland.
- Aangezien Turkije zowel met Israël als met de Palestijnen goede relaties heeft, zou Europa het vredesproces meer kunnen beïnvloeden.
- Turkije toont aan dat islam en democratie verzoenbaar zijn, waardoor andere moslimlanden misschien eenzelfde weg zullen inslaan.

De commissievoorzitter voegde er nog aan toe dat indien de EU om één of andere reden geen onderhandelingen zou starten, de EU de indruk zou wekken tegen de gehele moslimwereld te zijn. Turkije zou in dat geval verplicht worden naar andere bondgenoten uit te kijken.

De Turkse premier Erdogan en premier Verhofstadt tijdens een ontmoeting op 10 december 2004

Standpunten in de Kamer

In het federaal Parlement kwamen op 14 december 2004 het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden en de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen bijeen. De leden wisselden van gedachten met premier Verhofstadt ter voorbereiding van de historische Europese Raad op 16 en 17 december.

Kamerlid Cemal Cavdarli (sp.a-spirit), zelf van Turkse oorsprong, was zeer opgetogen over het standpunt van de federale regering, dat als volgt luidt: «De regering gaat akkoord met het starten van de toetredingsonderhandelingen in 2005. De oplossing van het probleem Cyprus is geen voorwaarde voor het starten van de onderhandelingen, maar beide landen moeten beseffen dat dit probleem zo vlug mogelijk, en zeker voor de effectieve toetreding, moet worden opgelost. De grens met Armenië zou voorts moeten worden geopend.»

Maar tegelijkertijd betreurde kamerlid Cavdarli dat de langetermijnvoordelen van de toetreding van Turkije niet in de verf worden gezet. De toetreding zal de stabiliteit in Europa vergroten, doordat aan de islamitische wereld wordt getoond dat de Europese

Unie niet van plan is een «Berlijnse Muur» tussen zichzelf en de islam op te trekken. De toetreding van Turkije zal bewijzen dat de EU geen christelijk bastion is en dat de Unie bereid is om een seculiere moslimstaat op te nemen. «In de huidige chaotische wereld is dat een positief signaal».

Kamerlid Herman Van Rompuy (CD&V) liet een heel ander geluid horen. Volgens hem voldoet Turkije nog niet helemaal aan de politieke criteria van Kopenhagen. Bovendien is het volgens hem voorbarig om te stellen dat de uitbreiding van de Europese Unie met een seculier islamland als voorbeeld kan dienen voor de buurlanden. Turkije is sinds zowat 80 jaar een lekenstaat en heeft al heel lang een democratisch politiek systeem. Maar niet alle buurlanden van Turkije hebben dat voorbeeld gevolgd! CD&V wil werk maken van een «Unie van waarden». Het volstaat niet dat een kandidaat-lidstaat vooruitgang boekt. Het land moet een positief en duidelijk resultaat kunnen voorleggen.

Heel wat EU-parlementsleden staken hun mening niet onder stoelen of banken.

De enige partij in de Kamer die radicaal tegen het opstarten van de onderhandelingen in 2005 gekant is, is het **Vlaams Belang**. De partij is van mening dat Turkije daar niet klaar voor is. Bovendien heeft Turkije een totaal andere cultuurhistorische achtergrond. Daar komt nog bij dat de toetreding van Turkije verdeeldheid zou creëren binnen de EU. Turkije is een arm agrarisch land. «Het land zou ontzettend veel landbouwsubsidies en structuurfondsen binnenrijven. Landen als Polen zullen niet willen dat op hun mid-delen wordt beknibbeld», aldus kamerlid Tastenhoye (Vlaams Belang).

De regering is pro

Tot besluit van die bewuste vergadering heeft premier Verhofstadt de eventuele toetreding volop verdedigd. De opname van een moderne moslimstaat in de EU is het beste middel in de strijd tegen het moslimfundamentalisme. Ook de culturele kloof moet gerelativeerd, aldus de premier. «Het Griekse epos Ilias van Homerus speelde zich af in het huidige Turkije.»

Het Europees Parlement zet het licht op groen

Het Europees Parlement vroeg op 15 december 2004 in een resolutie aan de Europese Raad om de onderhandelingen met Turkije op te starten. De meerderheid van de parlementsleden vindt dat Turkije op politiek vlak al veel vooruitgang heeft geboekt.

De europarlementsleden opteerden evenwel voor een bijzonder genuanceerde tekst. Ze gingen de problemen en pijnpunten waaraan Turkije de volgende jaren hard zal moeten werken, niet uit de weg. Ze verwezen naar de honderden gevallen van foltering die in 2003 en 2004 werden gemeld, naar de hiaten in het onderwijsstelsel, de situatie van de Koerden, de situatie in Cyprus, de relaties met Armenië...

Nuances waren er ook wat de uitkomst van de onderhandelingen betreft. «De onderhandelingen zijn het startpunt van een langdurig proces dat niet a priori en automatisch in toetreding uitmondt.» Bovendien kan Europa de onderhandelingen opschorten als Turkije zich niet aan de afspraken houdt.

De resolutie werd aangenomen met 407 ja-stemmen, 262 neen-stemmen en 29 onthoudingen. De stemming verliep officieel geheim, maar heel wat EU-parlementsleden staken hun mening niet onder stoelen of banken. De socialisten en liberalen stemden voor, de EVP-fractie (de Europese Volkspartij die hoofdzakelijk bestaat uit christen-democraten) was verdeeld. Europarlementslid Jean-Luc Dehaene (CD&V), die zich nog verzette tegen een geheime stemming, zei uitdrukkelijk dat hij voor had gestemd. ■

Met de klas naar het Parlement

Een dagje niet op de schoolbanken en toch veel bijleren. Steeds meer leerkrachten kiezen voor die formule. Vorig jaar bezochten maar liefst 24.000 leerlingen met hun klas het federaal Parlement. Veel leerkrachten die eenmaal Kamer en Senaat bezochten, komen jaarlijks terug. «Voor de 17- en 18-jarigen is het essentieel dat ze eens in het Parlement geweest zijn», antwoordt een leerkracht als we hem vragen naar de reden voor zijn jaarlijkse bezoek aan het Parlement. «De jongeren moeten weten dat het Parlement een open instelling is. Ze moeten weten wat er gebeurt.»

«De jongeren ervaren een brede kloof tussen hun eigen leefwereld en die van de politici. Door met de klas het Parlement te bezoeken, proberen we de kloof te dichten.»

Een goede voorbereiding is belangrijk. De meeste leerkrachten maken hun leerlingen dan ook vooraf wegwijs in de structuur van het federale België en in de werking van de instellingen. Uiteraard schetst de gids tijdens het bezoek de grote lijnen wel, maar wie goed voorbereid is, kan het verhaal beter plaatsen en haalt meer uit het bezoek.

Het Parlement is geen museum. Het verloop van het bezoek is afhankelijk van de parlementaire agenda. Wie de politici in actie wil zien, komt het best op dinsdag, woensdag of donderdag. Dan vinden de meeste vergaderingen plaats. Op dinsdag en woensdag zijn dat commissievergaderingen en die zijn meestal openbaar. De leerlingen kunnen dus, in kleine groepjes weliswaar, een vergadering een tijdje bijwonen.

Donderdagnamiddag is er plenaire vergadering. De radio- en televisiejournalisten nemen dan de wandelgangen, de ruimtes rond de plenumzaal en de perstribune in. De bezoekers kunnen de vergadering vanaf de publiektribune volgen. Op maandag en vrijdag is het wat kalmer, maar dat biedt dan weer het voordeel dat u alle ruimtes rustig kunt bezoeken.

Een bezoek aan het Parlement is zeker geen theoretische beoefening. Als de groep het wil, zoeken wij een parlements lid dat die dag wat tijd kan vrijmaken voor een gesprek met de bezoekers. De groep kan natuurlijk ook zelf een parlements lid contacteren. Een leerkracht uit Charleroi vertelde ons: «De leerlingen vinden het gesprek met een parlements lid het meest leerrijke deel van het bezoek. Tijdens zo'n gesprek wordt politiek veel concreter. De jongeren stellen vragen en geven hun mening. Soms gaan die vragen niet over de essentie van de politiek. Ze vragen bijvoorbeeld hoeveel een parlements lid verdient. Maar het is goed dat ze die vragen kunnen stellen. Want de jongeren hebben al te vaak de indruk dat politici in een andere wereld leven. Ze ervaren een brede kloof tussen hun eigen leefwereld en die van de politici. Door met de klas het Parlement te bezoeken, proberen we de kloof te dichten.»■

Hebt u ook zin om met uw klas het federaal Parlement te verkennen?

Op de laatste pagina van dit magazine vindt u alle praktische informatie.

In zijn opmerkelijke kerstboodschap riep premier Verhofstadt op tot een «opbouwende dialoog». Onze samenleving is volgens de premier vervallen in «de ideologie van de confrontatie». Daarbij verwees hij naar de spanningen rond de invoering van het migrantenstemrecht, rond Brussel-Halle-Vilvoorde, de verdeeldheid over de toetreding van Turkije tot de Europese Unie enz. Politiek lijkt vandaag zoveel moeilijker dan vroeger. Maar is dat ook zo? Als we terugblikken in de tijd, stellen we vast dat een brede maatschappelijke dialoog op gang brengen wel vaker een aartsmoeilijke opgave was.

Terugblik

De schoolstrijd

In deze eerste «Terugblik» gaan we 50 jaar terug in de tijd. In de jaren 50 van de vorige eeuw woedde de schoolstrijd in en buiten het Parlement in alle hevigheid. In het najaar van 1954 vonden in de Kamer stormachtige vergaderingen plaats toen de christen-democraten hard van leer trokken tegen het onderwijsbeleid van de socialistische minister Collard.

Volledigheidshalve moeten we hier wel vermelden dat de schoolstrijd toen zeker geen nieuw probleem was. In 1830 was de vrijheid van onderwijs al een van de redenen waarom de Belgische provincies in opstand kwamen tegen het bewind van Willem I. En een halve eeuw later (1879-1884) kende België zijn eerste echte schoolstrijd. Die eerste schoolstrijd betrof het lager onderwijs. In de jaren 1954-1958 was de inzet het middelbaar onderwijs. Maar het principe dat aan de basis lag van het conflict was nagenoeg hetzelfde. De katholieke/christen-democratische partijen verdedigden een door godsdienst geïnspireerd onderwijs en ijverden voor een maximale subsidiëring door de overheid. De liberale en socialistische partijen vonden dat onderwijs neutraal moest zijn. De katholieken hadden volgens hen het recht hun eigen scholen te bouwen, maar ze moesten die dan maar (gedeeltelijk) zelf financieren.

Terug naar de jaren 50. Na de verkiezingen van juni 1950 behaalden de christen-democraten een absolute meerderheid in de Kamer: 108 van de 212 zetels. Er kwam een regering van uitsluitend christen-democraten. Pierre Harmel werd minister van Onderwijs. De christen-democraten vonden dat de ouders vrij een school moesten kunnen kiezen. Het katholieke onderwijs mocht dus niet langer duurder zijn dan het officiële onderwijs. De katholieke scholen zouden voortaan gesubsidieerd worden door de overheid en het personeel zou op dezelfde manier behandeld worden als het personeel in de rijkscholen.

Bij de verkiezingen van april 1954 verloren de christen-democraten 13 zetels en daarmee ook hun absolute meerderheid. De socialisten kwamen als overwinnaars uit de stembusslag. Ze vormden een regering met de liberalen. De socialist Leo Collard werd minister van Onderwijs.

Minister Collard hervormde het onderwijsbeleid, zoals uitgestippeld door zijn voorganger Harmel, radicaal. De maatregelen ten voordele van de katholieke scholen werden

In 1955 trokken duizenden mensen de straat op om te betogen tegen de onderwijspolitiek van minister Collard.

teruggeschroefd ten voordele van het officiële onderwijs. Minister Collard zette het mes in de subsidies voor de katholieke scholen en er werd een groot aantal officiële scholen opgericht. In september 1954 ontsloeg minister Collard een honderdtal interim-leerkrachten met een katholiek onderwijsdiploma uit het officiële onderwijs.

Dat alles zorgde voor buitengewoon bewogen debatten in de Kamer. Op 16 december 1954 stond de subsidiëring van het vrij middelbaar onderwijs op de agenda.

Het integraal verslag van die vergadering spreekt boekdelen. «Hevige onderbrekingen», «Geroep op verschillen».

«De voorzitter hanteert de voorzittershamer», «Het heftig protest op de banken van de Christelijke Volkspartij gaat voort», «Hevige onderbrekingen op de banken van de socialisten», lezen we tussen de haakjes.

Kamerlid Harmel interpelleerde minister Collard: «Ik moet dus aan de regering vragen waarom het vrij onderwijs 450 miljoen minder krijgt. Heeft ze misschien vernomen dat volgend jaar veel minder ouders hun kinderen naar een vrije school zullen sturen? Of heeft ze een nieuwe methode ontdekt om met minder leerkrachten les te geven aan meer leerlingen?»

Minister Collard antwoordde zich: «Het is belangrijk dat de publieke opinie weet, want men wil de bevolking volledig inlichten, dat de Staat niet betaalt voor het personeel van de vrije scholen dat ze niet zelf kiest, dat ze niet benoemt en waarover ze geen enkel gezag heeft.»

Ondanks het feit dat honderdduizenden mensen op straat kwamen om te protesteren en ondanks hevige rellen keurden Kamer en Senaat in 1955 de «wet-Collard» goed.

De oplossing: het schoolpact

Uiteindelijk werd de strijd in 1958 beslecht met het Schoolpact. Die overeenkomst, gesloten door vertegenwoordigers van de drie grote politieke strekkingen (christen-democraten, liberalen en socialisten), waarborgde vrijheid van schoolkeuze. Er zouden in heel het land voldoende vrije en openbare scholen komen en het middelbaar onderwijs zou gratis worden in beide netten.

Vandaag is onderwijs een bevoegdheid van de gemeenschappen. Maar de vraag of en in welke mate de overheid het vrij en het openbaar onderwijs op dezelfde manier moet behandelen, duikt nog af en toe op. Onlangs deed het Hof van Beroep in Luik een uitspraak terzake. Bepaalde gemeenten verlenen financiële steun aan gemeentescholen voor de organisatie van activiteiten zoals sneeuwklassen en zeeklassen. Het Hof besliste dat die gemeenten dezelfde voordelen moeten toekennen aan de vrije scholen op hun grondgebied. ■

Handicap International tegen antipersoonsmijnen

Op 28 oktober 2004 zette Handicap International in het federaal Parlement en het park van Brussel een sensibiliseringsactie op over antipersoonsmijnen. Daarmee wou de organisatie de aandacht van de politici en de bevolking vestigen op een problematiek die jaarlijks 26.000 slachtoffers maakt. Het moment voor de actie was goed gekozen. Tijdens de VN-conferentie begin december in Nairobi zou het «Verdrag over het verbod op landmijnen» geëvalueerd en aangepast worden. 143 landen hebben dat verdrag al goedgekeurd, 42 landen hebben dat nog niet gedaan.

Handicap International koos het federaal Parlement uit voor de actie omdat België in de strijd tegen de antipersoonsmijnen een voortrekkersrol heeft gespeeld. België keurde in 1995 als eerste land een wet goed die antipersoonsmijnen verbiedt. Tijdens zijn toespraak citeerde Kamervoorzitter De Croo uit het regeerakkoord van de federale regering: «De regering zal ijveren voor een wereldwijd verbod op landmijnen, alsook op lichte wapens die makkelijk hanteerbaar zijn door kindsoldaten.» In de zomer van 2004 zetten de Belgische politici alvast een belangrijke stap. De kamerleden en senatoren keurden een wetsontwerp van de regering goed betreffende de financiële sector. Het wetsontwerp verbiedt collectieve beleggingsinstellingen effecten te verwerven van een vennootschap naar Belgisch of buitenlands recht waarvan de activiteit bestaat uit het vervaardigen, het gebruik of het bezit van antipersoonsmijnen. Met dat wetsontwerp wou de regering een signaal geven aan de financiële sector. Het is nu aan de sector om controlemaatregelen te treffen.

«What do you think» over aids

Op 20 april 2005 organiseert «What do you think» een jongerenconferentie over aids in Kamer en Senaat. Centraal staat de vraag: wat kunnen jongeren en politici doen in de strijd tegen aids in België en in de wereld. De jongeren gaan in debat met experts en parlementsleden en doen aanbevelingen aan de Belgische politici.

«What do you think» is een project van Unicef België. Het wil kinderen en jongeren een duwtje in de rug geven om voor hun mening uit te komen en deel te nemen aan onze samenleving. (www.whatdoyouthink.be)

Scholierenparlement

Dit schooljaar werken 20 Scholierenparlementen rond het thema «zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking». Op vrijdag 13 mei 2005 verzamelen zowat 200 jongeren in het federaal Parlement voor de overkoepelende slotzitting.

Het Scholierenparlement is een groot rollenspel. Van oktober tot mei leven een duizendtal 17-18-jarigen zich in een rol in. Dat kan de regering van een land zijn of een politieke partij, een getroffen bevolkingsgroep, een bedrijf,... Op die manier ondervinden ze aan den lijve welke spanningen er bestaan tussen de betrokken partijen en gaan ze op zoek naar oplossingen. Het Scholierenparlement is een initiatief van de organisatie Globelink. (www.scholierenparlement.be)

Zin om de Kamer te bezoeken?

Een groepsbezoek

In het federaal Parlement heerst er een drukte van jewelste. Parlementsleden haasten zich naar een vergadering. In de verschillende zalen buigen commissieleden zich over een wetsvoorstel. De Kamervoorzitter leidt de debatten in het statige halfrond van de Kamer. In de wandelgangen gonst het van de nieuwtjes en de geruchten. Parlementsleden staan de pers te woord.

Zin om met uw klas, vereniging, collega's of vrienden deze sfeer van politieke bedrijvigheid op te snuiven?

Een groepsbezoek is gratis en duurt ongeveer anderhalf uur.

Schrijf tijdig in.

Om een datum te bepalen, contacteert u de dienst Public Relations op het nummer 02 549 81 36.

Een groep bestaat het best uit 10 à 30 personen.

Een vergadering bijwonen

Iedereen kan de openbare commissievergaderingen en de plenaire vergaderingen bijwonen.

De agenda van deze vergaderingen vindt u op <http://www.dekamer.be>.

Als u een vergadering wilt bijwonen, meldt u zich aan bij het onthaal aan de Leuvenseweg 13 (achterkant van het parlamentsgebouw).

Meer weten?

De parlementaire documenten i.v.m. de thema's in dit nummer vindt u op www.dekamer.be. Selecteer eerst «Publicaties», dan «Magazine van de Kamer».

Volg de plenaire vergadering online!

www.dekamer.be > meekijken vergaderingen

De Belgische politiek op het web:

<http://www.dekamer.be>

<http://www.senate.be>

<http://www.belgium.be>

<http://www.staatsblad.be>

<http://www.politics.be>

<http://www.politicsinfo.be>

Wil u meer exemplaren ontvangen van dit magazine?

Wil u het magazine op een ander adres ontvangen?

Of wil u uit ons bestand geschrapt worden?

We vernemen het graag op 02 549 81 36 of via e-mail: pri@dekamer.be

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Herman De Croo

Voorzit ter van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Redactie

Dienst Public Relations

1008 Brussel

e-mail: pri@dekamer.be

Dominique Van den Bossche

tel 02 549 81 77

Anne Coppens

tel 02 549 90 46

Denis François

tel 02 549 80 80

De redactie werd afgesloten op 10/02/2005

Redactieraad

Jan Deltour, Idès De Pelsemaeker, Hugo D'Hollander, Alberik Goris, Noël Igot, Roeland Jansoone, Eric Morreel, Robert Myttenaere, Bruno Penne, Mireille Pötgens, Gaston Rillaerts, Walter Schelstraete, Freddy Tomicki, Jean-Claude Van Den Broeck, Roland Van Nieuwenborgh, Bernard Vansteelandt, Michel Wetchach

Vertaling

Dienst Vertaling Beknopt Verslag van de Kamer

Foto's en illustraties

Belga, Concentra Media, Nadine Huysmans, Inge Verhelst

Vormgeving en druk

Prepress en drukkerij van de Kamer